

REVISIONSBETÆNKNING

over

Beretning om revisionen af
Københavns Kommunes
regnskab for 2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning	3
2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet	4
3. Revisionen af 2023-regnskabet mv.	5
3.1. Intern Revisions opgavevaretagelse	5
3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne	5
3.2.1 Revisionsbemærkninger vedrørende den løbende revision	6
3.2.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet	6
3.3. Revisors konklusion på den udførte revision	7
3.4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt	7
4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger	10
5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år	11

Bilag:

1. Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til revisionsberetningen for regnskab 2023
2. Revisionsberetning for 2023 vedrørende årsregnskabet

1. Proces for behandling af revisionsberetning og revisionsbetænkning

Kommunens eksterne revisor fremsendte den 1. juni 2024 Revisionsberetning vedrørende revision af Københavns Kommunes årsregnskab for 2023, til Borgerrepræsentationen.

Økonomiudvalget har til opgave at foranledige, at der sker en besvarelse af revisionsbemærkninger til årsregnskabet – både for så vidt angår bemærkninger til forvaltningen under Økonomiudvalget og under de stående udvalg.

Økonomiudvalget besluttede på sit møde den 27. august 2024 at oversende Økonomiudvalgets og de stående udvalgs besvarelser af de afgivne bemærkninger til Revisionsudvalget.

Økonomiudvalget skal afgive en revisionsbetænkning med indstilling om regnskabet til Borgerrepræsentationen.

Revisionsudvalget – nedsat i henhold til styrelseslovens § 17, stk. 4, – har til opgave at foretage det forberedende arbejde i forhold til Økonomiudvalgets behandling af revisionsberetningerne.

Revisionsberetningerne er behandlet efter retningslinjerne i Københavns Kommunes revisionsregulativ af 21. februar 2008 med senere ændringer.

Følgende fremgår af § 26 i Revisionsregulativet for Københavns Kommune:

”Revisionsbetænkningen skal indeholde de bemærkninger, som behandlingen af årsregnskabet, beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne og Økonomiudvalgets og udvalgenes bemærkninger måtte give anledning til”.

”I betænkningen fremdrages endvidere sådanne forhold, som efter Revisionsudvalgets skøn kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen henholdsvis delberetningen”.

Revisionsudvalget afgiver et udkast til revisionsbetænkning over beretningen om revisionen af årsregnskabet henholdsvis delberetningerne til Økonomiudvalget.

Revisionsudvalget har behandlet den eksterne revisors beretninger. Behandlingen har tillige omfattet de kommentarer, som Økonomiudvalget og de stående udvalg har knyttet til beretningerne.

Borgerrepræsentationen træffer på et møde afgørelse med hensyn til de fremkomne bemærkninger.

Årsregnskabet, revisionsbetænkningen og de afgørelser, som Borgerrepræsentationen har truffet i forbindelse hermed, skal indsendes til Ankestyrelsen inden en frist, der er fastsat af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

2. Revisionsudvalgets indstilling til betænkning over beretninger om revisionen af årsregnskabet

Revisionsudvalget indstiller, at Økonomiudvalget tillige med indstillingen til Borgerrepræsentationen om decision af årsregnskabet for 2023 afgiver nærværende betænkning, dateret den 26. september 2024 til Borgerrepræsentationen med følgende indstilling:

Borgerrepræsentationen tager revisionsbetænkningen over beretninger om revisionen af Københavns Kommunes regnskab 2023 til efterretning med de i indstillingen anførte kommentarer fra Økonomiforvaltningen, og godkender udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionens bemærkninger, jf. revisionsbetænkningens bilag 1.

Revisionsudvalget, den 26. september 2024

Sinem Demir

Fungerende forperson

Claus Buch

Klaus Mygind

Morten Melchior

Emil Moselund Østergaard

Jean Thierry

Ulla Krag

3. Revisionen af 2023-regnskabet mv.

3.1. Intern Revisions opgavevaretagelse

Revisionen af årsregnskabet varetages af EY med bistand fra kommunens interne revision. Den eksterne revisor, der har det fulde ansvar for revisionens udførelse og rapportering, udfører review af Intern Revisions arbejde og har vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelsen af revisionsopgaverne.

Den eksterne revisor har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at de kan basere deres overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret.

Det er for 2023 aftalt, at Intern Revision væsentligst bistår med revisionen af løn, omkostninger, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

3.2. Afgivne revisionsbemærkninger i revisionsberetningerne

Revisionsudvalget har noteret sig, at ekstern revisor for 2023 har afgivet i alt 10 revisionsbemærkninger mod 11 i 2022. Siden beretningen for 2021 er 3 bemærkninger lukket og 2 videreført i en ny bemærkning.

Der er afgivet 3 nye bemærkninger, som kan henføres til informationssikkerhed, bemærkning nr. 3 og bemærkning nr. 8 samt egenbetaling boformer i SOF, bemærkning nr. 10. To bemærkninger fra 2022 er slået sammen til en ny bemærkning nr. 9, vedrørende Erhvervslejemål i KFF.

Nedenfor er en kort opstilling af indholdet af de afgivet revisionsbemærkninger. For en fyldestgørende gennemgang af revisors observationer og revisionsbemærkninger henvises til Revisionsbetænkningens bilag 2, Revisionsberetning for 2023 vedrørende årsregnskabet og bilag 3, Revisionsberetningen for 2023 vedrørende sociale og beskæftigelsesrettede udgifter, der er omfattet af statsrefusion.

Udvalgenes besluttede foranstaltninger som følge af revisionsbemærkningerne fremgår af revisionsbetænkningens bilag 1, Oversigt over udvalgenes besvarelse af bemærkninger til Revisionsberetningen for regnskab 2023.

3.2.1 Revisionsbemærkninger vedrørende den løbende revision

Revisionsbemærkning nr. 1 Bilagskontrol

- Revisionens stikprøvevise gennemgang af bilag viser en generel forbedring i forhold til tidligere år, men der er stadig flere fejl og mangler i bilagshåndteringen i bogføringen, som væsentligst kan henføres til indkøb ved brug af dankort og refusion af udlæg.

Revisionsbemærkning nr. 2 Informationssikkerhed

- Der er konstateret væsentlige mangler i forhold til ibrugtagningstilladelser for it-systemer.

Revisionsbemærkning nr. 3 Informationssikkerhed (NY)

- Det er konstateret, at 18 eksterne brugere fra KMD er tildelt en kritisk autorisation i produktionsmiljøet i Opus. Dette betyder, at brugerne er i stand til at omgå autorisationskonceptet og dermed omgå kontrolmiljøet.

3.2.2 Revisionsbemærkninger vedrørende årsregnskabet

Revisionsbemærkning nr. 4 Balancens poster

- Der er stadig konti, der "ikke er afstemt" eller har "beløb til opfølgning". Det er relativt få afgrænsede problemområder, og dette er i årsrapporteringen beskrevet og rapporteret til forvaltningerne.
- Der er konstateret en fejl i opgørelsen vedrørende tilbagekøbsrettigheder, som medfører, at aktivet Grunde og bygninger til videresalg er 88,9 mio. kr. for høj.

Revisionsbemærkning nr. 5 Igangværende anlægsprojekter

- Jævnfør kommunens regler skal et anlægsprojekt være afsluttet og regnskabsaflagt senest med udgangen af regnskabsåret efter det år, hvor anlægget er ibrugtaget, dog efter at en eventuel 1-årsgennemgang er gennemført. Forvaltningerne har oplyst, at:
  - TMF mangler at aflægge omkring 103 anlægsregnskaber
  - ØKF mangler at aflægge 2 anlægsregnskaber

Revisionsbemærkning nr. 6 Takstberegning §§109 og 110 SOF

- Ekstern revision har taget forbehold for, at der ved beregning af takster, i flere tilfælde er indregnet en intern husleje. Indregning af intern husleje er ikke i overensstemmelse med takstmodellen i rammeaftalen for Region Hovedstaden.

Revisionsbemærkning nr. 7 Beboermidler SOF

- En række beboerbankkonti i Borgercenter Handicap (BCH) har ikke har været afstemt i en årrække. Beboerbankkonti benyttes, når botilbud hjælper borgere med at administrere deres penge. Afstemningsarbejdet i forbindelse med genopretningen er afsluttet. Det er dog konstateret, at der stadig er tilbud, der ikke følger forretningsgangen fuldt ud.

Revisionsbemærkning nr. 8 Brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer (NY)

- Det er konstateret, at brugerstyring og ledelsestilsyn med brugerautorisationer, som skal sikre, at de ansatte ikke har adgang til personoplysninger, hvor der ikke er et arbejdsbetinget behov, ikke udføres i overensstemmelse med kommunens regler. Det gælder både de systemer, der er integreret i IGA-løsningen, og de systemer, der ligger uden for IGA-løsningen

Revisionsbemærkning nr. 9 Erhvervslejemål KFF (NY)

- Det er konstateret, at KFF har flere erhvervslejekontrakter, som ikke opkræves korrekt, og at kommunen således ikke oppebærer de indtægter, som kommunen er berettiget til. Desuden skal erhvervslejekontrakter jævnfør kommunens styrelsesvedtægt overdrages til ØKF.

Revisionsbemærkning nr. 10 Egenbetaling for ophold i boformer SOF (NY)

- Det er konstateret, at betalingsbekendtgørelsen ikke efterleves på alle områder, og at kommunen således ikke oppebærer alle de indtægter, som kommunen er berettiget til.

3.3. Revisors konklusion på den udførte revision

Under forudsætning af at Borgerrepræsentationen godkender det korrigerede årsregnskab, vil ekstern revisor som afslutning på revisionen forsyne kommunens regnskab med en revisionspåtegning.

“Vi har forsynet årsregnskabet med en revisionspåtegning, som er uden modifikationer, men med følgende fremhævelse af forhold om budgettal i årsregnskabet:

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Kommunen har i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse om kommuners budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. medtaget det af kommunalbestyrelsen godkendte årsbudget for 2023 som sammenligningstal i årsregnskabet for 2023. Disse sammenligningstal har ikke været underlagt revision”.

3.4. Kommentarer til årsregnskabet i øvrigt

EY har i beretningen anført kommentarer om følgende emner, der kan henføres til den udførte revision:

Intern Revision

Revisionen af årsregnskabet varetages af EY med bistand fra Intern Revision. Det er EY, som har det fulde ansvar for udførelsen af revisionen, og de udfører review af det arbejde, som Intern Revision udfører. I forbindelse med planlægningen har EY blandt andet vurderet Intern Revisions ressourcer, kompetence og uafhængighed i forhold til udførelse af revisionsopgaven.

EY har vurderet, at kvaliteten af Intern Revisions arbejder er på et sådant niveau, at de kan basere deres overordnede konklusion på de af Intern Revision udtrykte delkonklusioner for de områder, som Intern Revision har revideret. Det er for 2023 aftalt, at Intern Revision væsentligst bistår med revisionen af løn, omkostninger, balancen samt forvaltnings- og juridisk-kritisk revision.

Redegørelse for den juridisk-kritiske revision og forvaltningsrevision

I 2023 har revisionen blandt andet omfattet en stikprøvevis vurdering af:

- Overholdelse af Budget- og Regnskabssystemet for kommuner samt af bevillingsregler
- Overholdelse af lånebekendtgørelse (opgørelse af låneramme, lånoptagelse, kassekreditregel m.m.)
- Overholdelse af overenskomster, lokalaftaler og regler ved lønudbetaling, herunder overholdelse af ansættelsesbevisloven
- Overholdelse af skattelovgivning med hensyn til tilbageholdelse, indberetning og afregning af skatter relateret til lønudbetalinger
- Overholdelse af den sociale lovgivning ved sagsbehandling på det sociale område
- Overholdelse af obligatoriske krav ved udarbejdelse og aflæggelse af årsregnskabet
- Overholdelse af lovkrav for beregning og opkrævning af takster
- Gennemgang og vurdering af kommunens løbende økonomistyring/budgetopfølgning, herunder konkret foretaget gennemgang og vurdering af tilrettelagte ledelsestilsyn i forbindelse hermed
- Gennemgang og vurdering af kommunens indkøbsregler/indkøbspolitikker. I forbindelse med vores revision af omkostningsdisponeringen har vi stikprøvevist efterprøvet, hvorvidt kommunen har udvist sparsommelighed

Gennemgangen har ikke givet anledning til bemærkninger eller kommentarer ud over de i beretningen anførte bemærkninger.

Redegørelse for særlige undersøgelser af dyberegående forvaltnings-/juridisk-kritisk revisionsmæssig karakter.

Intern Revision har i forlængelse af tidligere år foretaget dyberegående forvaltningsrevision inden for nedenstående områder:

- Tværgående - Økonomistyring særbevillinger
- Tværgående - Resultatløn og engangstillæg
- ØKF - Økonomistyring i Koncern IT
- ØKF - It- anskaffelsesprocessen
- Økonomistyring i Koncern IT
- KFF - Regnskabsbilag, forretningsgange og interne kontroller
- SOF - BPA-ordninger

Gennemgangen har i de fleste tilfælde givet anledning til henstillinger og anbefalinger.

Forvaltningernes har i forbindelse med, at resultaterne af de særlige undersøgelser er forelagt udvalgene, udarbejdet en handleplan der beskriver forvaltningernes indsats i forhold til henstillinger og anbefalinger. Det er forvaltningernes ansvar at sikre at de tiltag, der er beskrevet i handleplanerne, gennemføres som planlagt.

4. Revisionsudvalgets bemærkninger og anbefalinger

Revisionsudvalget har skønnet, at følgende forhold kan være af betydning for Borgerrepræsentationen ved bedømmelsen af regnskabet og de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen.

Udviklingen i revisionsbemærkninger

Revisionsudvalget noterer sig, at trenden hvor antallet af revisionsbemærkninger samlet set falder, ser ud til at fortsætte. Det er meget positivt.

De afgivne bemærkninger kan opdeles i tre kategorier.

Den første kategori omfatter de væsentlige tværgående regnskabsområder herunder udbetaling- og opkrævning. Der er afgivet tre bemærkninger som kan henføres til bilagskontrol, balancen og aflæggelse af anlægsregnskaber. Der er en klar fremgang på området og forvaltningerne arbejder godt med at få lukket de kritiske forhold.

Den anden kategori omfatter informationssikkerhed. Der er afgivet tre bemærkninger som kan henføres til privilegerede brugere, ibrugtagningstilladelser til it-systemer og Brugerstyring og ledelsestilsyn med autorisationer. Forvaltningerne arbejder godt med at få lukket de kritiske forhold.

Siden 2021 har revisionen løbende påpeget behovet for styrkelse af informationssikkerheden i KK, herunder etablering af et passende ledelsessystem for informationssikkerhed (ISMS) baseret på ISO-27001, og et tilhørende SoA-dokument. Kommuner der arbejder struktureret og systematisk ud fra ISO27001, vurderes at være meget langt i forhold til at efterleve kravene i NIS2-direktivet og imødegå eventuelle fremtidige krav.

Revisionsudvalget finder det positivt, at ØKF har igangsat et ISMS-projekt i erkendelse af, at der er behov for yderligere styrkelse og forbedringer i forhold til drift og vedligeholdelse af kommunens ledelsessystem.

Desuden finder Revisionsudvalget det positivt, at der i budgetaftalen for 2025 er afgivet en hensigtserklæring om forberedelse til ny lovgivning på cyberforsvars- og informationssikkerhedsområdet. Parterne er enige om, at ØKF igangsætter indsatser til forberedelse af ny lovgivning på cyberforsvars- og informationssikkerhedsområdet og inddrager de øvrige forvaltninger i arbejdet hermed. Parterne lægger i den forbindelse vægt på at undgå overimplementering.

Revisionsudvalget bemærker, at det endnu er uklart, hvordan kommuner bliver omfattet af NIS2-direktivet, men det vurderes ikke, at NIS2-direktivet være den sidste kravpakke på området.

Den tredje kategori omfatter bemærkninger rettet mod specifikke delområder i forvaltningerne. Der er afgivet fire bemærkninger. Tre vedrører SOF og kan henføres til takstberegninger, beboermidler og egenbetaling i boformer. Forvaltningen arbejder godt med at få lukket de kritiske forhold.

En bemærkning vedrører KFF og kan henføres til erhvervslejemål, og det forventes at bemærkningen lukkes i 2024.

Revisionsudvalget bemærker, at ekstern revisor har taget forbehold i forhold til at SOF ved beregning af takster, i flere tilfælde har indregnet kommunens interne husleje. Indregning af intern husleje vurderes af ekstern revisor, ikke at være i overensstemmelse med gældende regler og ministeriet forventes inden for kort tid, at meddele kommunen en afgørelse om, hvorvidt kommunens praksis er lovlige. Hvis kommunens praksis ikke er lovlige, er det sandsynligt, at det vil medføre krav om refusionsmæssig berigtigelse, af for meget opkrævet husleje for en periode.

5. Opfølgning af revisionsbetænkninger for tidligere år

Revisionsudvalget har i revisionsbetænkninger for tidligere år fremsat en række bemærkninger og anbefalinger på grundlag af de fremdragne væsentlige forhold i revisionsberetningerne mv.

Alle bemærkninger, kommentarer og anbefalinger vedrørende tidligere år er enten afsluttet i revisionsberetningerne for 2023 eller er videreført i revisionsbemærkninger for 2024.

Opfølgningen på fremdriften af de videreførte bemærkninger mv. vil således indgå i kommunens tiltag vedrørende disse forhold. Dette vil desuden naturligt indgå i den revisionsmæssige opfølgning i forbindelse med revisionen af 2024-regnskabet, og vil således blive omtalt i revisionsberetningerne for 2024.